

Motywy wędrowne

Baśnie, choć pochodzą z różnych krajów zazwyczaj zbudowane są w oparciu o charakterystyczne, powtarzalne w wielu kulturach schematy, czyli zawierają bardzo podobne motywy.

Motyw to częśćka kompozycyjna utworu literackiego; obiegowy schemat tematyczny żyjący w tradycji kulturalnej.

Motywy występujące w literaturach ludowych różnych narodów nazywane są motywami wędrownymi.

Najwięcej motywów wędrownych zawierają baśnie.

Motyw brzydkich, leniwych i złych przyrodnich sióstr

Motyw dobrej, pracowitej i pięknej pasierbicy

Motyw dobrej wróżki

Motyw naiwnego i nieposłusznego dziecka

Motyw pozornej śmierci - snu

Motyw siedmiomilowych butów

Motyw "trzech razy"

Motyw "tyciego człowieczka"

Motyw zaznaczania powrotnej drogi

Motyw złego i podstępного wilka

Motyw złej macochy

Motyw złej macochy

 <i>Kopciuszek</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Kopciuszek, czyli pantofelek z popieliczki</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>Królowna Śnieżka</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Pani Zameć</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Wróżki</i>	<i>Ch. Perrault</i>

Motyw brzydkich, leniwych i złych przyrodnich sióstr

 <i>Kopciuszek</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Kopciuszek, czyli pantofelek z popieliczki</i>	<i>Ch. Perrault</i>

 <i>Królowna Śnieżka</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Pani Zameć</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Wróżki</i>	<i>Ch. Perrault</i>

Motyw dobrej, pracowitej i pięknej pasierbicy

 <i>Kopciuszek</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Kopciuszek, czyli pantofelek z popieliczki</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>Królowna Śnieżka</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Pani Zameć</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Wróżki</i>	<i>Ch. Perrault</i>

Motyw dobrej wróżki

 <i>Kopciuszek, czyli pantofelek z popieliczki</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>Śpiąca Królowna</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>Wróżki</i>	<i>Ch. Perrault</i>

Motyw złego i podstępного wilka

 <i>Mały Czerwony Kapturek</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>O wilku i siedmiu kozłatkach</i>	<i>J. i W. Grimm</i>

Motyw "trzech razy"

 <i>Imć kot, czyli kot w butach</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>Kopciuszek</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Kopciuszek, czyli pantofelek z popieliczki</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>Królowna Śnieżka</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>O wilku i siedmiu kozłatkach</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Paluszek</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Paluszek</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>Pani Zameć</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Świniopas</i>	<i>H. Ch. Andersen</i>

Motyw naiwnego i nieposłusznego dziecka

 <i>Królowna Śnieżka</i>	<i>J. i W. Grimm</i>
 <i>Mały Czerwony Kapturek</i>	<i>Ch. Perrault</i>
 <i>O wilku i siedmiu kozłatkach</i>	<i>J. i W. Grimm</i>

Motyw "tyciego człowieczka"

 Calineczka H. Ch. Andersen

 Paluszek J. i W. Grimm

 Paluszek Ch. Perrault

Motyw siedmiomilowych butów

 Paluszek Ch. Perrault

Motyw pozornej śmierci - snu

 Królewna Śnieżka J. i W. Grimm

 Śpiąca Królewna Ch. Perrault

Motyw zaznaczania powrotnej drogi

 Paluszek Ch. Perrault

Na podstawie baśnie.republika.pl

Tropimy motywy wędrowne! – w oparciu o film *Magiczne Drzewo* i różne teksty kultury

1. Spróbuj przypomnieć sobie stałe, powtarzające się elementy (postacie, przedmioty, zdarzenia), występujące w baśniach. Wypisz je.

Wszystkie wymienione przez Was elementy nazywamy motywami. Najwięcej powtarzalnych motywów znajduje się w baśniach. Ponieważ występują one w różnych tekstach różnych narodowości i są one dla nich wspólne, nazywamy je **motywami wędrownymi**.

2. Poniżej zostaną wypisane najbardziej powszechne motywy wędrowne. Postarajcie przypisać im tytuły utworów literackich (baśnie, legendy, powieści fantasy), filmy, a może niektórzy potrafią wskazać też dzieła malarskie.

Motyw brzydkich, leniwych i złych przyrodnicich sióstr

Motyw dobrej wróżki

Motyw naiwnego i nieposłusznego dziecka

Motyw pozornej śmierci - snu

Motyw siedmiomilowych butów

Motyw "trzech razy"

Motyw "tyciego człowieczka"

Motyw zaznaczania powrotnej drogi

Motyw złego i podstępного wilka

Motyw złej macochy

Motyw wędrówki

Motyw magicznych przedmiotów

Motyw walki dobra ze złem

Motyw dobrej, pracowitej i pięknej pasierbicy

Motyw	Literatura – baśnie, legendy, lit. fantasy	Film - np. <i>Magiczne Drzewo</i>	Malarstwo

3. Wybierz swój ulubiony motyw i prześledź jego wędrówkę przez różne teksty kultury. Wypisz tytuły dzieł literackich, malarskich, filmowych, muzycznych.

4. Napisz scenariusz filmowy z Twoim motywem w roli głównej.

Zadania dla gimnazjum

Motywy wędrowne (inaczej obiegowe) to powtarzające się w różnych dziełach zdarzenia, przedmioty, sytuacje, myśli, przeżycia. Możemy je znaleźć m.in. w baśniach, bajkach, balladach i powieściach kryminalnych.

Przykładowe motywy wędrowne:

- artyści i sztuki
- cierpienia
- domu i rodziny
- miłości
- podróży
- przyjaźni
- samotności
- przemijania, śmierci
- macierzyństwa
- pracy
- przygody

Zadania:

1. Co nazywamy motywem wędrownym?
2. Jakie motywy wykorzystano w filmie *Magiczne Drzewo*?
3. Wymień tytuły utworów literackich, w których występuje motyw przyjaźni.

4. Wymień tytuły i autorów trzech dzieł, w których pojawia się postać kochającej matki.

5. Kto wędrował? Wymień pięciu bohaterów literackich.

6. Wymień dwa utwory, które wykorzystują motyw miłości do ojczyzny.

7. Wymienionym motywom przypisz odpowiedni utwór literacki. Możesz posłużyć się podanymi niżej oraz wykorzystać swoje pomysły.

Antygona, Balladyna, Buszujący w zbożu, Dziady, Faraon, Hobbit, czyli tam i z powrotem, Ikar, Kamienie na szaniec, Kamizelka, Krzyżacy, Kwiat kalafiora, Mały Książę, Makbet, Odyseja, Opowieść wigilijna, Pan Tadeusz, Pieśń o Rolandzie, Potop, Quo vadis, Reduta Ordoña, Romeo i Julia, Siłaczka, Stary człowiek i morze, Stowarzyszenie umarłych poetów, Syzyfowe prace, Władca pierścieni, Tristan i Izolda, Zemsta.

artysta -

cierpienie -

czytanie literatury -

dom -

dzieciństwo -

kłótnia -

matka -

miłość do ojczyzny -

miłość silniejsza niż śmierć -

podróż -

przyjaźń -

przyroda -

rodzina -

rycerz -

samotność -

szczęście -

śmierć -

tradycja -

władza -

zazdrość -

8. Wybierz swój ulubiony motyw i prześledź jego wędrówkę przez różne teksty kultury. Wypisz tytuły dzieł literackich, malarskich, filmowych, muzycznych.

9. Napisz krótki scenariusz filmowy z Twoim motywem w roli głównej.